

2016 yılında el yazmalarındaki okunması zor kelimeleri [hızlı ve kolay şekilde çözebilen](#) bir [web uygulaması](#) yayınladık.

LexiQamus, Osmanlı Türkçesi alanında devrim niteliğinde bir etki yaptı. Bu sebeple çok kısa sürede dünya çapında birçok akademik kurumun dikkatini çekti. [Princeton](#), [Yale](#), [Stanford](#), [Leiden](#) ve [Tel Aviv](#) dahil olmak üzere [dünyanın en prestijli üniversiteleri](#) abone oldular.

Programın nasıl çalıştığını bizzat deneyimlemek isterseniz, sadece adınız, soyadınız ve e-posta adresinizi yazarak siteme erişebilirsiniz.

[Ücretsiz erişin](#)

Bu kelime ne ola ki?

El yazması metin okuyanlar sıkça şu durumlarla karşılaşır.

Kelime ya çok karışık yazılmıştır, ya mürekkep dağılmıştır, ya kağıdın o kısmı katlanmış, veya yanma, yırtılma gibi maddi bir hasar vardır.

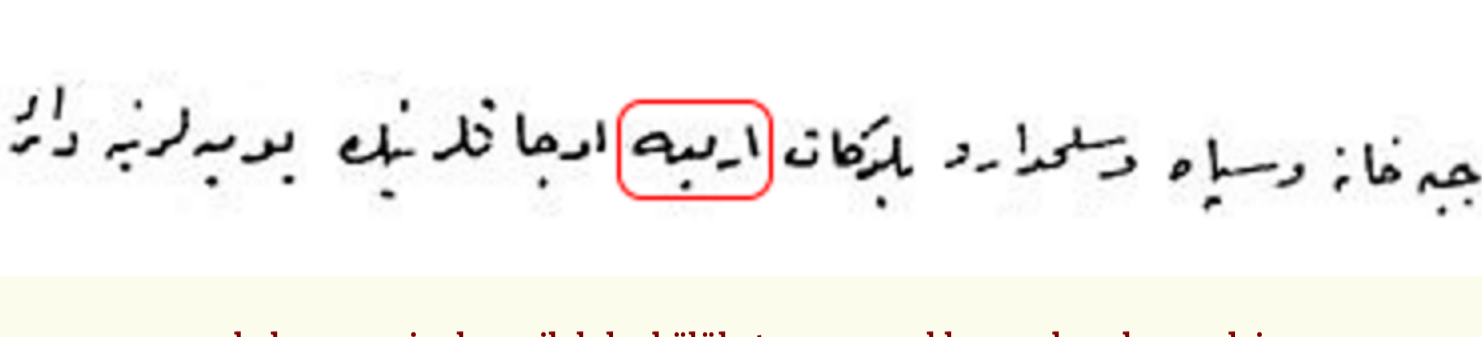
Pek çok faktör bir kelimenin okunamamasına neden olabilir.

Özel bir algoritma ile kelimeyi çözüyoruz

LexiQamus işte tam bu noktada devreye giriyor. Özel bir yazılım vasıtasıyla, kelimenin değişik kısımlarına girilen harfleri ve okunamayan kısımları esas alıp, bu şartları sağlayan sonuçların listesini size veriyor. Normal şartlar altında devasa lügatlarda günlerce aransa da bulunamayacak kelimeler bir çırpıda bulunabiliyor.

Nasıl kullanılır

Aşağıdaki satırda işaretlenmiş kelimeyi okuyamadığımızı varsayalım.

...cebhane ve sipah ve silahdar bölükat _____ ocaklarının boyalarına dair...

Görüldüğü üzere bazı harfler daha açık, bazıları ise belirsiz. Bu durumda sitenin ana sayfasındaki kutucuklara tesbit edebildiğimiz harfleri giriyoruz. Emin olamadıklarımız için ise * karakterini kullanıyoruz. Ayrıca şüpheye düştüysek, muhtemel harfleri aynı kutuya yazabiliyoruz.

ار (ر) پ (ع) غ (ه)

ا + ر + ز + ع + غ + ه

[Yeni Arama](#)

Birebir	Kelime	Kismen
	اربعه <input type="button" value="Tanım"/> <input type="button" value="Ana maddede"/> <input type="button" value="İçeren"/>	
	اربعه <input type="button" value="Tanım"/> <input type="button" value="Ana maddede"/> <input type="button" value="İçeren"/>	
	اربعه <input type="button" value="Tanım"/> <input type="button" value="Ana maddede"/> <input type="button" value="İçeren"/>	
	اربعه <input type="button" value="Tanım"/> <input type="button" value="Ana maddede"/> <input type="button" value="İçeren"/>	

Matematiksel olarak bu şartları sağlayan 54 adet kelime olmasına rağmen, program veri tabanında bulunan 19 lügatı taradıktan sonra bunların sadece 4 tanesinin bu lügatlarda geçtiğini tesbit ediyor. Böylece diğer 50 kelimeyi arama zahmetinden kurtuluyoruz.

Bu dört kelimenin manalarına bakarak aradığımız kelimenin hangisi olabileceğini daha kolay bulabiliyoruz. Örneğin burada, [اربعه](#)'nin aradığımız kelime olduğunu görüyoruz.

[اربعه](#)

اربعه

Language of origin: A

Redhouse Transliteration: arbaʿa

Arabic form: اربع

Four (masculine).

Fourteen (masculine).

Aynı madde farklı sözlüklerden

Ayrıca, kelimenin üzerine tıkladığında başka bir siteye yönlendirme yapıyor ve Kamus-ı Türkî, Lugat-ı Naci, Kamus-ı Osmani gibi muhtelif lügatlardan da ilgili kelimenin anlamı imaj formatında gösteriliyor.

Kelimesi eşleşen ibareler

Sonuçlar üç ayrı sekmede listeleniyor. İlk sekmede, arama ifadesiyle birebir eşleşen kelimeler gösteriliyor. İkinci sekmede ise bir yahut birden fazla kelimesi arama ifadesiyle eşleşen kelime öbekleri sıralanıyor.

ا + ر + ز + ع + غ + ه

[Yeni Arama](#)

Birebir	Kelime	Kismen
	اربعه امینی <input type="button" value="Tanım"/> <input type="button" value="Ana maddede"/> <input type="button" value="İçeren"/>	
	اربعه شعریه سی <input type="button" value="Tanım"/> <input type="button" value="Ana maddede"/> <input type="button" value="İçeren"/>	
	اربعه صوتی <input type="button" value="Tanım"/> <input type="button" value="Ana maddede"/> <input type="button" value="İçeren"/>	

Kismen eşleşen sonuçlar

Son sekmede ise, herhangi bir kısmı aranan ifade ile eşleşen sonuçlar listeleniyor.

ا + ر + ز + ع + غ + ه

[Yeni Arama](#)

Birebir	Kelime	Kismen
	آب افسرده <input type="button" value="Tanım"/> <input type="button" value="Ana maddede"/> <input type="button" value="İçeren"/>	
	آب فسرده <input type="button" value="Tanım"/> <input type="button" value="Ana maddede"/> <input type="button" value="İçeren"/>	
	آبارقه <input type="button" value="Tanım"/> <input type="button" value="Ana maddede"/> <input type="button" value="İçeren"/>	

Böylece, aranan kelimenin bulunma ihtimali ciddi şekilde artıyor. Çünkü bazen bir önceki kelimenin sonu zannettiğimiz kısım, okumaya çalıştığımız kelimenin ilk harfleri oluyor.

Veya kelime sandığımızdan daha uzun olabiliyor. İşte bu son sekme bu tür durumlarda aklımıza gelmeyen muhtemel sonuçları da bize gösteriyor.

Redhouse'un Lexicon'u parmaklarınızın ucunda

Kelime eğer James Redhouse'un meşhur Lexicon'unda geçiyorsa, tanımı site içinde veriliyor. Zira, daha önce elektronik ortama aranabilir formatta aktarılmamış bu kritik sözlük, **iki buçuk senelik bir çalışmanın** ardından, **crowd-sourcing** tekniği ile **hatalar minimize edilerek dünyada ilk defa** bu proje kapsamında dijitalleştirildi.

Bu sayede 2224 sayfalık bu sözlükteki bütün **maddeler**, **alt maddeler** ve **tanımsız kelimelerin** tamamı da sadece LexiQamus'ta aranabiliyor.

Daha fazla bilgi için [👉](#)

- [LQ nedir?](#)
- [Kullanım Kılavuzu](#)
- [Yeni Versiyon](#)
- [Lexicon Projesi](#)

Proje nasıl ilerliyor...

LexiQamus, üniversite, araştırma merkezi, yazma eser kütüphaneleri gibi kurumların abonelikleriyle **kendi kendisini fonlayan bağımsız bir projedir**.

Siz de Osmanlı Türkçesi'ne hizmet etmek isteyen, bunun için 19. ve 20. yüzyılda basılmış 250 civarındaki lügatı yüksek akademik hassasiyet ve titizlikle dijitalleştirmeyi hedefleyen bu projeye destek olmak isterseniz, kurumunuza tavsiye edebilirsiniz.

[LexiQamus'u tavsiye edin](#)

Değerli ilgi ve destekleriniz için teşekkür ediyoruz.

Saygılarımızla,

